

Festivalul internațional de muzică contemporană de la Timișora INTRADA - interviu cu Sorin Petrescu

George Balint: *Domnule Sorin Petrescu, sunteți un muzician cu notorietate ca pianist și membru fondator al unui ansamblu deosebit de performant, dedicat exclusiv muzicii contemporane – Trio Contraste. Mai puțini sunt cei care știu că, la Timișora, vă aflați în resortul ideatic-inițiativ al unui festival dedicat generic muzicii noi sau de actualitate, pe care l-ați numit INTRADA, derulat sub organizarea Filarmonicii Banatul cu concursul nemijlocit al Directorului general Ioan Garboni. Ce v-ați propus cu acest proiect și de unde/ce această denumire?*

Sorin Petrescu: Acest gen de festival a rămas, din păcate, singurul mod de supraviețuire pentru muzica nouă. Prezența ei în stagiunile filarmonicilor este sporadică și întâmplătoare: câte un director mai deschis, câte un dirijor sau

un solist de ispravă... Dincolo de aceste excepții, lucrările contemporane nu sunt programate pentru că publicul nu este obișnuit cu ele. Și de ce, pentru că nu sunt programate. Prin urmare, ce să ne propunem? Să atragem mai multă atenție mărinind doza de muzică nouă. Consider cele patru ediții ale festivalului INTRADA un început. Nu întâmplător, prima ediție a avut ca motto apoftegma brâncușiană "Arta nu face decât să înceapă continuu". Așa este și titlul festivalului. *Intrada* este denumirea unei părți introductive cu caracter de semnal care cheamă la parcurgerea unei lucrări ample: suită sau operă. Termenul nu este deloc nou, dar alegerea lui se datorează unei anume *Intrada*: aceea de la opera "Eumenidele" de Aurel Stroe. De altfel, aceasta servește, de mulți ani, drept emblemă sonoră în promovarea radiofonică a "Săptămânii Internaționale a Muzicii Noi" din București. Mă leagă foarte multe și de acest festival și de Aurel Stroe.

G.B.: *În intervalul 13 - 17 noiembrie 2017 s-a derulat deja a patra ediție (consecutivă anual) a Festivalului internațional INTRADA. Care sunt reperele de ordin stilistic și repertorial pe care le-ați avut în vedere pentru această din urmă realizare a festivalului?*

S.P.: Anul aceasta, tema festivalului a fost: *Folclor - Autor - Ordinator - Viitor...?* De aici, o diversitate stilistică amănunțită pentru unii (care nu mai știu de unde să "apuce" muzica nouă) și o perspectivă istorică asupra controversatului personaj, veșnic acuzat de elitizarea muzicii. Dintre "dosarele" INTRADA 2017: muzica tradițională "fără euri", îmbrățișată de muzica contemporană, dar nu până la efuziune, în concertul-spectacol „Ecouri din Străbuni” din 13 noiembrie – sub auspiciile participării extraordinare a lui Grigore Leșe căruia i s-au alăturat (din perspectiva modernității) prestigiosul Trio CONTRASTE (Ion Bogdan Ștefănescu – flaut, Sorin Petrescu – pian, Doru Roman – percuție) și Cvintetul de coarde al Filarmonicii Banatul (Lucian Petrilă – vioară,

LUCRĂRI PREZENTATE ÎN CADRUL BIROURILOR SECȚIILOR DE CREAȚIE ȘI ACHIZIȚIONATE DE CĂTRE UCMR

SECȚIA DE MUZICĂ INSTRUMENTALĂ ȘI MULTIMEDIA

Apostol Elena – *Hubble* – trio pentru flaut, pian și percuție; **Anghel Irinel** – *Fără titlul*, pentru alarme soliste și ansamblu de ceasuri; **Beleav Vladimir** – *Ascensius* – pentru orchestră de coarde și timpane; **Cărneci Carmen** – *Piesă pentru chitară solo*; **Cibișescu Iulia** – Simfonia a II-a; **Ciobanu Ghenadie** – *Vreme trece* – *Capriccio* pentru clarinet și pian; **Colțea Victor** – *Fractures*, pentru flaut, clarinet, vioară, cello și pian; **Crețu Cătălin** – *Richblick*, compoziție electronică; **Dediu Dan** – *Hypercardia IV*, pentru pian la patru mâini și orchestră de cameră; **Iorgulescu Adrian** – *Simfonia a V-a*; **Mălăncioiu Gabriel** – *Dans ritualic*, pentru saxofon, chitară, acordeon și pian; **Măniceanu Mihai** – *Concert pentru pian și orchestră*; **Odăgescu Irina** – *Lamento*, pentru flaut solo; **Petra Basacopol Carmen** – *Concert pentru pian și orchestră*, partea a III-a; **Teodorescu Ciocănea Livia** – *String Quartet nr.2* – *Infloribus*; **Vîrlan Petre-Marcel** – *Sonata pentru 2 pian*; **Vlad Roman** – *Prințesa X-4*, pentru violă și bandă; **Vlad Ulpiu** – *Prin sunetele florilor albastre* – cvartet de coarde; **Vodă Bogdan** – *Voyageurs du temps*, pentru orchestră; **Zbarcea Lucian** – *Muzică arhaică* – septet.

Subsecția vocal – instrumentală (mixtă)

Balint Georgică – *Zî* – lucrare vocal-camerală pentru soprană, vioară, violă și pian; **Cherciu Alexandra** – *Povești din galleria oglinzilor*, operă-lied (text: Alexandra Chericiu, H. Ch. Andersen, basme populare); **Doxan Adrian** – *Amurg de iarnă* – muzică instrumentală pentru violoncel solo, orchestră de coarde, recitator și percuție; **Dumitriu Leonard** – *Ars poetica* – 5 lieduri pentru mezzosoprană și orchestră (text: Nicolae Crevedia, Ștefan Augustin Doinaș, Nichita Stănescu, Florența Albu); **Iacob Claudius Tiberiu** – *Ici-Bas*, litanie pentru cor, flaut alto, corifei și orchestră (texte editate).

Subsecția de fanfara

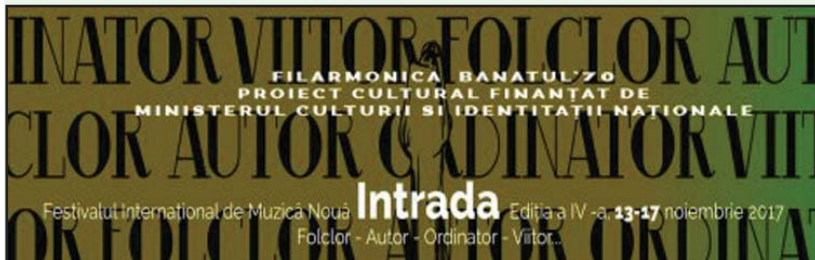
Biriș Alexandru – *Căutând nemărginirea* – fantezie; **Buga Aurel** – *Polifonii I* – cvartet; **Mihai Florian** – *SI... MI... LA... RE* – divertisment; **Zorilă Marius** – *AB...ces* – fantezie; **Țuguș Gheorghe** – *Pe Dumnezeu îl preamărește cerul* – orchestrație.

SECȚIA DE MUZICĂ VOCALĂ

Apostol Elena – *Dreptatea leului* – cor mixt (text: La Fontaine); **Arvinte Constantin** – *Nunta păcurarului* – cantată pentru tenor solo, cor mixt și pian (versuri populare); **Buciu Dan** – *Tatăl nostru* – poem coral pentru 7 soliști și cor mixt (19 voci) a cappella (text religios); **Cojocaru Daniela** – *In vestigiis Ovidii* – poem pentru recitator, soprană și pian (text: Publius Ovidius Naso); **Costea Marcel-Octav** – Variațiuni pe tema melodiei religioase „*Vino Isuse în inima mea*” – cor mixt cu acompaniament de orgă; **Cudalbu Grigore** – *Sonet* – cor mixt (text: Francesco Petrarca); **Dembinski-Vodă Diana** – *Balada dorului cu mâini legate* – cor mixt

Horațiu Bălan – vioară, Iuliana Ambăruș – violă, Darius Teleu – violoncel, Florin Lupulescu – contrabas) cu lucrări de Violeta Dinescu, C. D. Georgescu, Gabriel Mălăncioiu, Ionică Pop, Lucian Meșianu. Pianul tradițional (nepreparat) stăpânit de Amit Dolberg (Israel), într-un peisaj sonor generat de computer, având lucrări de Matthias Pinter, Ayal Adler, Rebecca Saunders, Ofer Pelz, Josef Tal – s-a putut admira în seara de 14 noiembrie, în cadrul unui program finanțat de ambasada Israelului în România.

Tot în cadrul programului din 14 noiembrie menționez și participarea unor soliști și ansambluri camerale timișorene:

trombonistul Vlad Faur, ca protagonist al lucrării *Soliloque IV* de Nicolae Brânduș; Trio Atem (Cristina Mălăncioiu – vioară, Victor Părău – pian, Rut Iovescu – soprană), în interpretarea lucrării *Legat* de Diana Rotaru; Duo Vivo (Marko Ristic – acordeon, Radu Țaga – fagot), în *Rapsodie dobrogeană* de Paul Jelescu; Duo-ul instrumental alcătuit din Carmen Iuga – vioară și Dorel Iuga – flaut alto, în interpretarea lucrării *Mesto* de Doina Rotaru; Ansamblul Percutissimo (Daniel Jumuga-Cuibariu, Amelia Trifu), format și coordonat de Doru Roman, în excepționala execuție (în p.a.a.) a compoziției *Intersecții* de Adrian Iorgulescu; Corul pe voci egale al Colegiului Național de Artă „Ion Vidu” condus de Maria Gyuris, cu lucrări

semnate de Remus Georgescu (*Născătoare de Dumnezeu*), Arne Mellanäs (*Aglepta*), Jukka Linkola (*The Joiku*).

Trebuie să subliniez că ne-am bucurat și de colaborarea cu două solide ansambluri profesionale în cadrul unor programe de factură simfonică. Mai întâi (15 noiembrie) Orchestra Filarmonicii de Stat din Arad, dirijor invitat Carmen Cârneli-Cavassi, soliștii instrumentiști Dan Cavassi – violoncel, Sorin Dogaru – pian și ansamblul Trio SYRYNX (Dorel Baicu - flaut, Dorin Gliga - oboi, Pavel Ionescu - fagot), într-un concert realizat cu sprijinul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, cuprinzând lucrări de Aurel Stroe

(*Fantasia quasi una sonata* – violoncel pian și orchestră de cameră), Carmen Cârneli (*Sunet vechi-copac de sunet* – orchestră de coarde), Robert Dycke (*Nocturne* – violoncel și orchestră de coarde), Günther Zobl (*Orakel* – orchestră de coarde), Ulpiu Vlad (*Sonorități și anemone IV* – flaut, oboi, fagot și orchestră de coarde), Andrei Tănăsescu (*...ce știi mai bine!* – variațiuni parodice pentru flaut, oboi, fagot și orchestră de coarde). Apoi, la finalul ediției (17 noiembrie), Orchestra Filarmonicii Banatului din Timișoara, avându-l ca invitat pe dirijorul Tiberiu Oprea, într-un consistent program concertant cu lucrări semnate de: Gabriel Alamas – *The mysterious journey of life* pentru orchestră; Sergey Pilyutikov – *OCHI (OKO)*, concert pentru acordeon și orchestră – solist Roman Yusipey (Ucraina); Giorgos Koumendakis – *The pedal tone for a middle aged man* pentru pian și orchestră, compozitorul aflându-se și ca interpret protagonist; George Balint – *Cumplitul nefamiliar* pentru bariton (Cristian Ardelean – Opera Națională din Timișoara), grup de recitatori (studenți de la Facultatea de teatru și muzică din Timișoara), trombon (Barrie Webb – Anglia) și orchestră; Remus Georgescu – *Invocation* pentru trombon (Barrie Webb) și orchestră.

(text: Vasile Voiculescu); **Dobrinescu Ioan** – *Tatăl nostru* – motet pentru cor mixt cu acompaniament de pian (text religios); **Fiț Ioșif** – *E Moș Crăciun* – prelucrare pentru cor mixt (text propriu); **Goia Dan-Mihai** – *Vis vegetal* – poem coral pentru cor mixt pe 8 voci și pian (text : Magda Isanoș); **Vodă Bogdan-Iulian** – *3 Crochiuri* – 3 lieduri pentru soprană și pian (text : Doina și Alexandru Vodă).

Subsecția didactică

Arvinte Constantin – *Capricio Moldav*; **Munteanu Viorel** – *Suită de colinde*” pentru cor mixt la 3-4 voci („Sculați, sculați, boieri mari; Ieșiți, ieșiți, mari boieri; Sus în poarta Raiului; Întorcu se-ntorc”); **Popescu Virgil** – *A fost odată*, muzică ușoară – cântec pentru copii (versuri: Raluca Bolocan); **Șorban Elena** – *Lista de bucate date pe cantata*, 10 cântece pentru preșcolari (versuri proprii); **Ștefănescu Petre** – *La concert*, diptic pentru voce și pian la patru mâini („La Ateneu; La Operă”)

SECȚIA DE MUZICĂ JAZZ/POP

Andrei Petrică – *Dedicated Waltz* – jazz instrumental; **Caragia Nicolae** – *Singurătate* – romanță (text: Caragia Nicolae); **Covaci Viorel** – *Vreau întreaga iubire* – vocal-instrumental (text : Covaci Viorel); **Dedeian Capriel** – *Wednesday in Paphos* – jazz instrumental; **Dedeian Garbis** – *Blues de toamnă* – blues instrumental; **Drăgan Mircea** – *Vânt de toamnă* – instrumental R&B fusion; **Gondu Laurențiu** – *Afel* – instrumental, rock acustic alternativ; **Kerestely Andrei** – *You took my soul* – muzică ușoară, vocal-instrumentală (text: Kerestely Andrei); **Kerestely Jolt** – *Dedicație pe un disc* – muzică ușoară, vocal-instrumentală (text : Marian Stere); **Popescu Virgil** – *Seara asta visele ne-mplinesc* – vocal-instrumental (text : Popescu Virgil); **Simion Nicolae** – *Old Saga* – jazz cameral (text: Nadia Trohin); **Soleanu Cristian** – *I remember Johnny* – jazz instrumental; **Târcolea Cătălin** – *Sketches of Absurdistan* – instrumental etno-world-jazz; **Tiberian Anca** – *Wherever you are* – muzică ușoară-pop, vocal-instrumentală; **Vârlan Petre-Marcel** – *Klarijazz* – pentru cvartet de clarinet op.11; **Vrabete Iulian** – *Treisprezece* – instrumental, jazz-rock.

SECȚIA DE MUZICOLOGIE

Anghi Ștefan – *Aforisme enesciene despre interpretare în muzică* (studiu); **Bădulescu Alexandru** – *George Enescu - conducătorul muzical al concertului public în care s-a prezentat pentru întâia oară, în seara zilei de 3 martie 1946, oratoriul „Patimile Domnului” de Paul Constantinescu* (studiu); **Coman Lavinia** – *George Enescu și Dinu Lipatti - un model de comuniune spirituală* (studiu); **Cosma Lazăr Octavian** – *Paradigme ale creației enesciene* (studiu); **Coroiu (Măniuș) Petruța** – *Imagini iconice ale doinei în creația camerală enesciană* (studiu); **Lupu Olga** – *Naratologia muzicală, un posibil instrument în analiza muzicii enesciene? Studiu de caz : Simfonia a III-a, op.21* (studiu); **Popa Florinela** – *1946-1955 : George Enescu văzut de o parte și de alta a Cortinei de Fie* (studiu); **Spinei Marcel** – *George Enescu „violoncelist” și creator de muzică pentru violoncel* (studiu); **Stan Tufan Constantin** – *George Enescu și spațiul multiethnic cultural al Banatului* (studiu); **Theodoru Petecel Despina** – *Opera „Oedip” sub lentila „logicii dinamice a contradictoriului* (studiu); **Țăranu Cornel** – *Noi restituiri enesciene* (studiu); **Vasile Vasile** – *Activitatea de academician a lui George Enescu* (studiu).

Un eveniment aparte, de anvergură camerală în cadrul festivalului (16 noiembrie), l-a constituit programul *Future Landscape* (acompaniat și cu proiecții foto de Sorana Petrescu) realizat cu sprijinul Goethe-Institut, având o semnificativă participare internațională: israelianul Doron Kaufman - live electronics, acordeonistul ucrainean Roman Yusipey, contrabasistul german Thomas Niese și tânărul ansamblu timișorean Volte (Ramona Morărița - soprană, Laura Roman - vioară, Iuliana Ambăruș - violă, Andreea Olariu - pian). Repertoriul a cuprins lucrări de Lucian Beschiu - *Văz-duhul*, Horst Lhose - *E.A. Poe's Dreams* (p.a.a.), Laura Manolache - *Coline* (p.a.a.), Roman Vlad *Domnișoara Pogany* pentru vioară și mediu electroacustic, Violeta Dinescu - *Meerstiefe* (p.a.), George Balint - *Zî* pentru soprană, vioară, violă și pian, Doron Kaufman - *Future Landscape* pentru acordeon, contrabas și live electronics (p.a.a.).

Sunt de remarcat uluitoarele prime audiții absolute de anvergură concertantă - camerală, simfonică și vocal-simfonică ale lucrărilor dedicate

festivalului de Adrian Iorgulescu, Carmen Carneci, Doron Kaufman, George Balint, care "dau de bănuț" un plauzibil viitor al muzicii.

Prezența în festival, alături de interpreții consacrați, a studenților (ansamblul *Percutissimo* condus de Doru Roman) și a elevilor (corul Colegiului Național de Artă "Ion Vidu" dirijat de Maria Gyuris) ține de o strategie la care nu renunț. Muzica nouă își așteaptă (cu înfrigurare!) promovarea, nu doar în "tabăra" publicului, ci și în aceea a interpreților.

G.B.: *Ne puteți spune ceva despre felul în care au privit colegii din Filarmonică și elita culturală a Timișoarei acest proiect, dat fiind că muzica nouă stă încă sub semnul prejudecății de inaccesibilitate?*

S.P.: În privința (sau "privirea") colegilor nu este nimic nou: unii pro, alții contra. Din fericire, oponenții sunt moderați și buni profesioniști. Cât despre elită, iată ce cred. Există o elită a scriitorilor, o elită a artiștilor plastici, o elită a arhitecților ș.a.m.d., stimabile dar separate, deci, adunate, nu fac o elită culturală. Sau, poate, o fac, cred alții, pur și simplu ca sumă aritmetică. Nu acuz pe nimeni. Timpul accelerează,

comunicarea se tot împotmolește. Oricum, nu am conceput INTRADA cu speranța străngerii elitelor în jurul muzicii contemporane. Nici chiar genialul Goethe nu avea capacitatea de a prețui muzica lui Beethoven. Sunt, totuși, semne că elita muzicii contemporane își poate forma o elită a auditorilor. În zilele noastre, aceștia sunt numiți fani. Fie și așa!

G.B.: *Ce vă doriți pe mai departe sau, punctual, pentru ediția imediat următoare a Festivalului internațional INTRADA?*

S.P.: Îmi doresc o creștere realistă a festivalului. Dacă până acum am avut concerte în 11 spații (din care 7 neconvenționale), expansiunea teritorială ar putea să aibă un punct culminant în 2021, când Timișoara va fi Capitală Culturală Europeană. Tot atunci s-ar petrece și o sporire a timpului alocat derulării festivalului. Ambianța multiculturală, care a fost atul în câștigarea titlului, va trebui să fie animată în tot cursul anului. Muzica nouă ar fi principala sursă pentru umplerea acestei onorante forme cu un conținut viu, original și, în mod netrucat, european.

Interviu de **George BALINT**

Festivalul Internațional "SERILE DE CHITARĂ"

Considerată capabilă de a influența trăirile afective, chiar cu anumite conotații "magice", chitara s-a desprins treptat de postura unui simplu acompaniament (al dansurilor, melodiilor lirice, momentelor poetice ori rapsodice), consolidându-și cu persuasiune un loc propriu în galeria instrumentelor solistice și ținând pasul cu upgradarea diverselor stadii tehnologice, a urcat în topul aparatului muzical. De-a lungul timpului, și-a constituit una din cele mai numeroase familii instrumentale ale cărei exemplare au însoțit însăși istoria artei sunetelor. Primatul chitarei în amploarea dezvoltării unor tipuri de cultură precum cele pop, folk, rock și derivatele acestora i-a accentuat popularitatea și i-au extins aria de exprimare artistică la dimensiuni universale. În contextul "foamei" progresive de efectologie electronică, s-ar putea pune, însă, întrebarea: în ce măsură și la ce nivel sonoritatea "timidă" a "vechii" chitare clasice/acustice (aparent "depășită" de plurivalența timbrală rezultată din multitudinea procedeelelor de amplificare și prelucrare sonică, proprii celor mai recente construcții instrumentale) și-a menținut capacitatea de a satisface expectanța auditoriului contemporan?

Asumându-și pe deplin responsabilitatea unui asemenea demers de anvergură, interpretul și profesorul **Costin Soare**, președintele Asociației Culturale **Kitharalogs**, și-a propus să dezvolte conceptul unui festival internațional de chitară, un proiect de suflet care a crescut de la an la an, de la prima sa ediție până în prezent. Din 2015 s-a cristalizat și „arhitectura” festivalului, fiecare eveniment vizând un anumit palier al scopurilor și obiectivelor asociației Kitharalogs: recitaluri de chitară (ale unor chitariști de top de peste hotare dar și ale unor personalități de certă valoare din

România), un recital de muzică veche, conferințe, masterclass-uri, un workshop, precum și o gală a tinerilor în afirmare. După cum ne-a mărturisit Costin Soare, cele patru tipuri de activități ale proiectului - concert, conferință, masterclass, workshop -, la care s-a adăugat implicarea treptată a tinerei generații de compozitori în sfera fenomenului chitaristic, reflectă "o viziune unitară care are ca obiective atât satisfacerea și/sau formarea gusturilor muzicale ale auditoriului, cât și crearea unei emulații" în rândul muzicienilor profesioniști.

Cea de a șaptea ediție a festivalului „Serile de chitară” a debutat în 1 noiembrie la Palatul Suțu - însuși locul de unde au pornit, în 2008, alături de regretatul Petru Maier Bianu - cu gala

extraordinară a tinerilor chitariști, în cadrul căreia patru dintre cei mai buni instrumentiști din țară au fost premiați de către partenerii și sponsorii întregii suite de manifestări. Am ascultat, în acest prim concert, lucrări relevante din creația lui Mauro Giuliani, Napoleon Coste, Francisco Tarrega, Agustín Barrios Mangoré, Isaac Albéniz și Radames Gnattali interpretate de